

KONFERENCIJA „ŽENE U INŽENJERSTVU“

Žene u arhitekturi i dizajnu u Srbiji

Dr JELENA IVANOVIĆ VOJVODIĆ, d.i.a.
MILENA ZINDOVIĆ, d.i.a.

ŽENSKO
ARHITEKTONSKO
DRUŠTVO

O UDRUŽENJU

ŽENSKO
ARHITEKTONSKO
DRUŠTVO

Žensko arhitektonsko društvo osnovale su 24 žene koje se bave arhitekturom: kolegice koje se međusobno godinama uvažavaju a koje žive u Beogradu, Srbiji i Vojvodini, te Crnoj Gori. Prepoznavši zajedničke teme, inspiracije ali i probleme koji se osećaju u društvu, sasvim spontano se rodio osećaj za udruživanjem od jedinki u društvo, ka preko potrebnoj sinergiji putem zajedničkog nastupa.

Osnivačice ŽADa se bave raznovrsnim arhitektonskim delatnostima – od aktivnih i kreativnih arhitekkinja u praksi sa mnogim priznatim delima do vlasnica projektnih biroa, od profesorki na fakultetima i naučnica do aktivnih učesnica i rukovodioca u lokalnoj samoupravi, aktivistkinja u nevladinom sektoru, kritičarki arhitekture, teoretičarki, ekspertkinja u enterijeru, urbanizmu, dizajnu sve do medija vezanih za arhitekturu. Radi se o svim starosnim strukturama ali su to mahom već prepoznate autorke koje su donele odluku da se bave aktivnostima društva prevashodno da bi svojim naslednicama utvrdile u budućnosti lakši razvojni put u okviru arhitektonske struke.

ŽENE U ARHITEKTURI

- 2013. – započeo projekat on-line člancima, ukupno 13 članaka
- 2014. – objavljena knjiga „Žene u arhitekturi“
- 2014. – 2016. dečija radionica Graditeljke Beograda
- 2015. – website www.zua.rs
- 2015. – 2019. - BINA šetnje
- 2016. – izložba Njen Krug u Beogradu, Parizu i Novom Sadu
- 2018. – Program „Žensko stvaralaštvo u arhitekturi – evropski i lokalni kontekst“ u Muzeju primenjene umetnosti, u saradnji sa MoMoWo projektom
- 2019. – postavljanje tabli sa QR kodovima na 5 školskih objekata u Beogradu povodom 8.marta

1900-
1945.

Prva žena arhitekta u
Srbiji

Jelisaveta Načić

- Prva žena arhitekta u Srbiji
- Rođena 1878. u Beogradu, preminula 1955. u Dubrovniku
- Diplomirala 1900. u prvoj generaciji studenata arhitekture sa Beogradske Visoke škole
- Radila kao arhitekta Beogradske Opštine od 1902. do 1916. kada biva prognana u logor Nežider u Mađarskoj
- Projektovana i realizovala veliki broj javnih i privatnih objekata i urbanističkih celina
- 2004. dobija ulicu u Beogradu

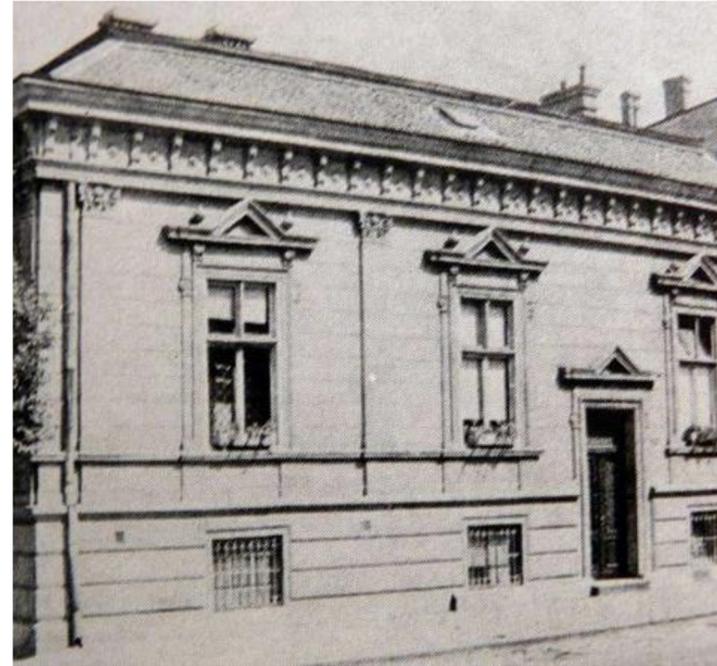
Jelisaveta Načić

Osnovna škola „Kralj
Petar Prvi“
1906.

Male stepenice na
Kalemegdanu
1911.

Kuća Marka
Markovića na Dorčolu
1904.

Radnički stanovi na
Dorčolu
1910.

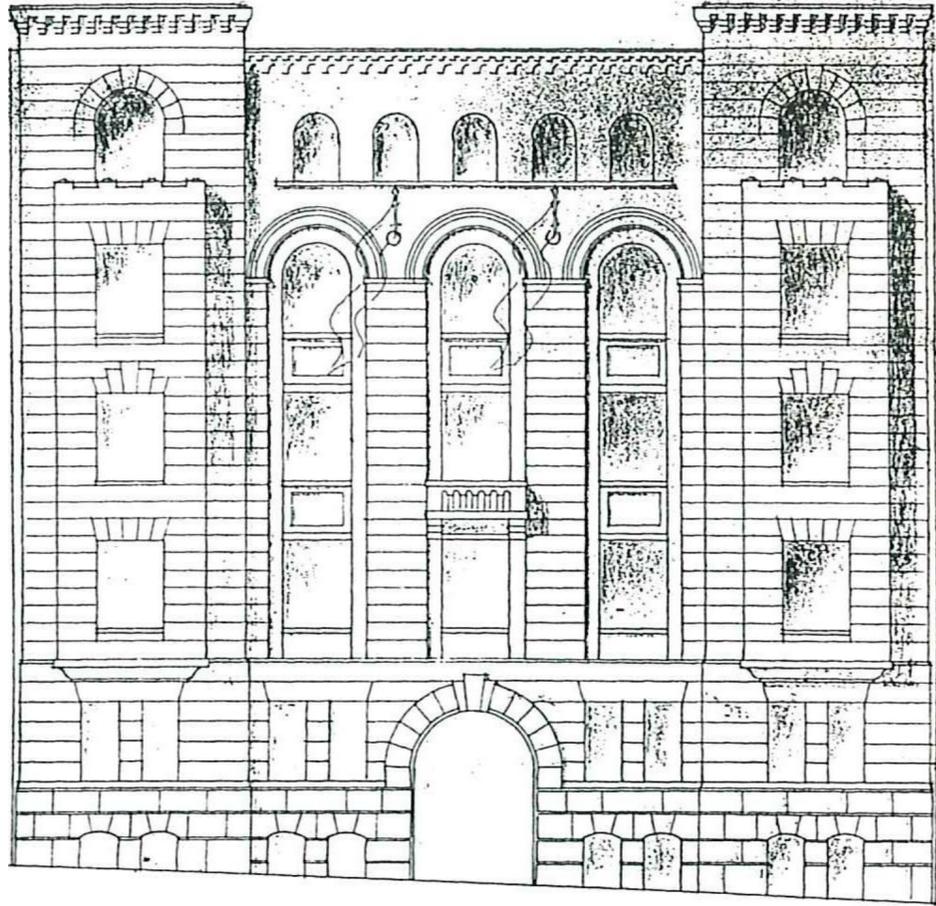
Najduža karijera u državnoj službi

Milica Krstić

- Rođena 1887. u Kragujevcu, preminula 1964. u Beogradu
- Diplomirala 1910, zaposlila se u Ministarstvu građevina 1915. gde je radila do penzionisanja 1945.
- U službi napredovala 19 puta, do zvanja inspektora
- Odlikovana tri puta za svoju službu u Ministarstvu
- Kao viši savetnik postavljena na čelo Odseka za državne zgrade i zgrade namenjene javnoj upotrebi Arhitektonskog odeljenja. Istim rešenjem na čelo Odseka za monumenalne zgrade, bogomolje i spomenike postavljen je arh. Momir Korunović

Milica Krstić

Zgrada Žandarmerije
1931.

Druga ženska gimnazija
1932.

Prva muška gimnazija
1936.

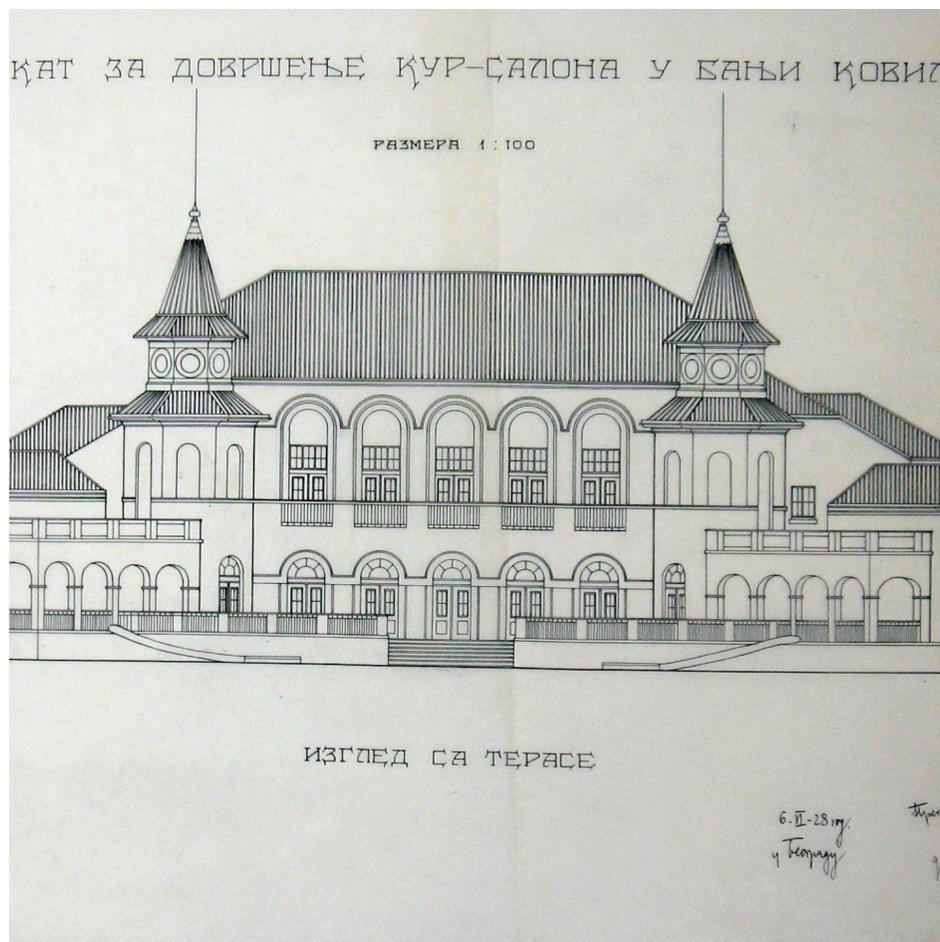
Prva žena arhitekta u Nemačkoj

Jovanka Bončić Katerinić

- Rođena 1887. u Nišu, preminula 1966. u Beogradu
- 1905. upisala Arhitektonski odsek u Beogradu
- 1913. diplomirala u Darmštatu, kao prva žena diplomirani arhitekta u Nemačkoj. O tome su pisali mnogi Nemački listovi
- U Srbiju se vraća 1922. i radi u Ministarstvu građevine
- Penzionisala se 1945. godine
- 2013. godine dobila ulicu u Darmštatu

Jovanka Bončić Katerinić

Kur salon u Banji Koviljači
1929.

Veterinarski fakultet
1939.

Ženska učiteljska škola
1934.

Žena u arhitektonskom paru

Danica Kojić

- Rođena 1899. u Beogradu, preminula 1975.
- 1924. diplomirala na Arhitektonskom odseku Tehničkog fakulteta i počela da radi u Ministarstvu građevina
- 1926. – udala se za arh. Branislava Kojića
- U njihovom privatnom birou vodi mnoge projekte, ali nema pravo potpisa. Često radi enterijere za objekte koje je projektovao njen suprug.
- Nakon zatvaranja biroa prati ga i u naučnom radu, pomažući mu u istraživanjima i pisanju.

Danica Kojić

Enterijer paviljona Cvijeta
Zuzorić
1927.

Enterijer kuće Kojića
1931.

Zgrada u Dobračinoj
1935.

Još neke važne godine

1919.

Jelena Tomić Bokur

Unapređena u podarhitektu I klase ukazom – prvi put da je žena ukazom postavljena za državnog službenika (do tada su samo kontraktualne činovnice)

1930.

Živana Bogdanović i

Andželija Popović

Ženski autorski tim učestvuje i osvajaju prvu nagradu na Arhitektonskom konkursu za zgradu Banovine u Novom Sadu

1936.

Jelena Tomić Bokur

Realizuje projekat stambenog objekta za Banske oficire, ul. Sonje Marinković 3-5, u Novom Sadu. To je prvi objekat koji je projektovala žena u tom gradu.

1945-
1970.

Voljena direktorka

Milica Šterić

- Rođena 1914. u Smederevu, preminula 1998. u Beogradu
- Diplomirala u Beogradu 1937.
- 1947. zaposlila se u preduzeću Elektroistok, koga će naslediti Energoprojekt
- Dugogodišnja direktorka Odseka arhitekture i urbanizma u Energoprojektu
- Dobitnica Sedmojulske nagrade 1961.
- Prva žena dobitnica Velike nagrade Saveza arhitekata Srbije 1984.
- Jedina žena kojoj je Savez arhitekata Srbije posvetio specijalnu publikaciju 1991. godine

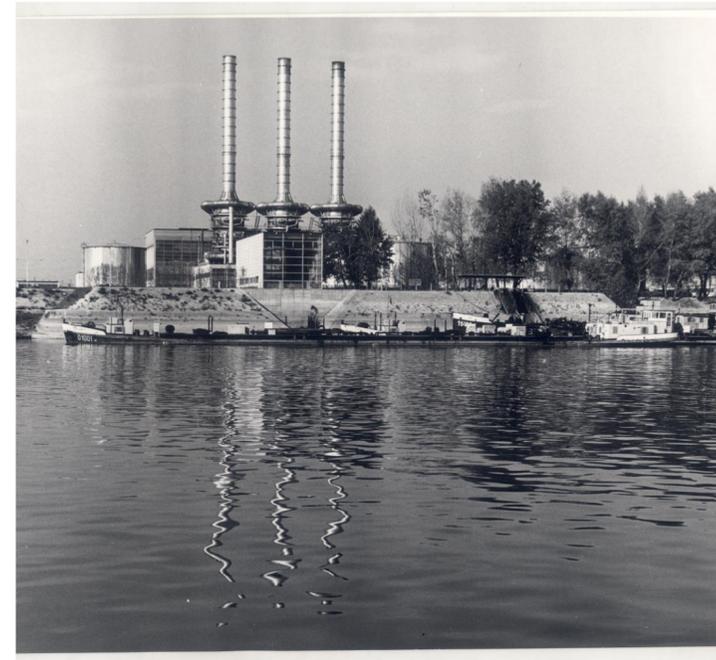

Poslovna zgrada u
Carice Milice
1957.

Poslovna zgrada
Energoprojekta
1960.

Toplana Novi Beograd
1965.

Kompleks
Ministarstava u
Kanou, Nigerija
1972.

Ženski tim

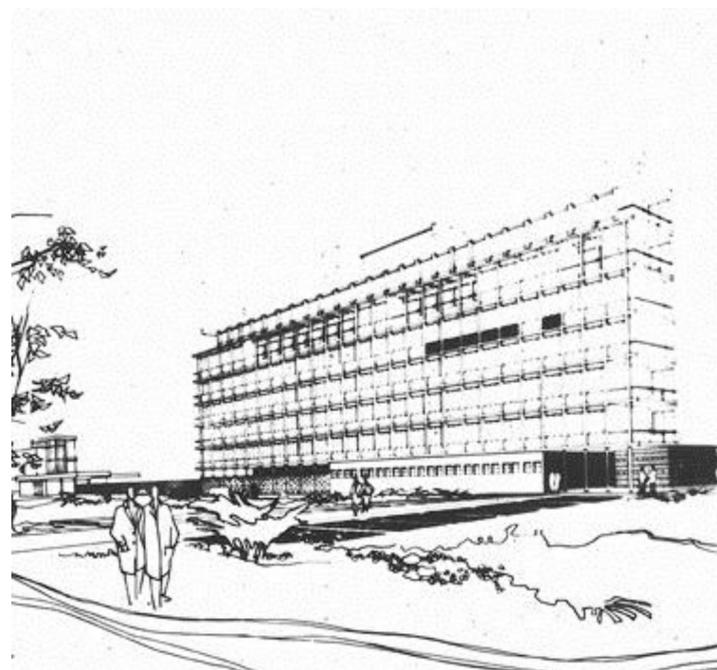
Atelje LIK

- Sofija Nenadović, Vesna Matičević, Nadežda Filipon Trbojević i Dušanka Menegelo Aćimović sa Vladimirom Ivkovićem i Nadom Bogojević
- Sve su rođene 1928. ili 1929.
- Atelje LIK aktivno je radio sve do 1991, od projekta do projekta se menjaju uži radni timovi
- Prva direktorka Ateljea je Nada Bogojević, potom Sofija Nenadović
- Dobitnice Sedmojulske nagrade 1972. godine

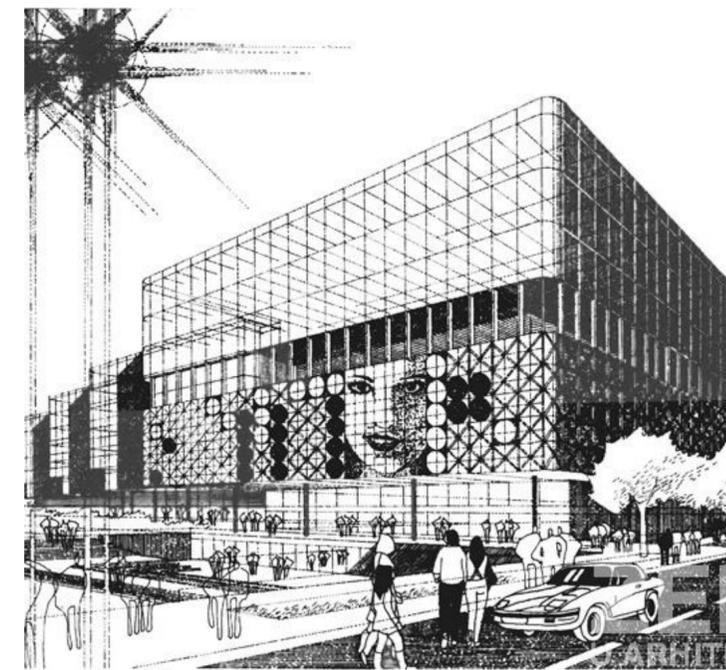
Terminal 1
Beogradskog
aerodroma
1962.

Opšta bolnica u
Sremskoj Mitrovici
1966.

Stambena zgrada u
ul. Braće Kovač
1971.

Poslovni objekat na
Slaviji
1978.

Ravnopravni arhitektonski par

Milena i Sibin Đorđević

- Rođena 1925 u Brnu, Češka, preminula 2015. u Štutgartu
- U Novi Sad dolaze 1953. godine, kada se Sibin zaposlio u Urbanističko-projektном birou
- Od 1957. oboje rade za novoosnovani Atelje za projektovanje „Plan“, čiji je Sibin direktor
- Sve projekte rade zajednički, i oboje su potpisani kao autori
- 1963. odlaze u Štutgart, gde rade u Pokrajinskom zavodu za projektovanje
- DaNS je dodelio Tabakovićevu nagradu za životno delo Sibinu Đorđeviću 2000. godine

Milena i Sibin Đorđević

Dvojna vila u
Novom Sadu
1957.

Poslovna zgrada u
Novom Sadu
1959.

Poljoprivredni fakultet
u Novom Sadu
1964.

Viša Pedagoška škola
u Esslingen-u
1979.

Zaboravljena autorka

Ivanka Raspopović

- Rođena u Beogradu 1930., preminula 2015.
- 1945-55. radila u građevinskom preduzeću Rad
- Najduže radi u Srbija projektu, u dva navrata, od 1955-60. i od 1965-80.
- Od 1961-64. radi u preduzeću Zlatibor
- Najpoznatija po saradnji sa Ivanom Antićem koja je iznedrila dva najbolja muzejska objekta u Srbiji
- Dobitnica Oktobarske nagrade 1965.
- Uvrštena u 100 žena arhitekata Evrope po izboru evropskog projekta MoMoWo

Ivanka Raspopović

Muzej savremene umetnosti,
Beograd
1965.

Muzej 21. oktobar, Kragujevac
1965.

Stambeni objekat u Užicu
1965.

Žena koja je izgradila Novi Sad

Zora Mitrović Pajkić

- Rođena u Čačku 1927.
- Diplomirala u Beogradu 1952.
- Praksu započela u Urbanističkom zavodu Srbije, a od 1955 – 62. radi u Novosadskom Urbanističkom Zavodu
- 1968. osniva privatni projektni biro „Atelje 11“, koji radi do 1972.
- Do 1980. radi u novosadskom URBIS-u, biroima „Vojvodina“ i „Arhitekt“, kao i za Josipa Broza Tita na kompleksu Karađorđevo
- Dobitnica Oktobarske nagrade Novog Sada 1976, i Tabakovićeve nagrade za životno delo 1998.

Zora Mitrović Pajkić

Stambene kule u
Bulevaru
Oslobođenja, Novi
Sad
1965.

Fakultet tehničkih
nauka u Novom Sadu
1966.

Hotel Sajem, Novi
Sad
1977.

Stambene zgrade u
Žarka Vasiljevića,
Novi Sad
1977.

Neumorna enterijeristkinja

Radmila Milosavljević

- Rođena 1932. u Beogradu
- Osnovala je Dizajn centar u Beogradu 1972. i Dopisnu školu za dizajn enterijera Ambijent, 1988.
- Realizovala preko 3.000 stambenih enterijera i preko 30 dizajna nameštaja.
- Objavila preko 2.000 stručnih tekstova u medijima, štampi, radiju i televiziji.
- Dobitnica je Međunarodne nagrade AS – DESIGN 71., Plakete ULUPUDS-a, Zlatnog ključa Beogradskog sajma nameštaja, Pehara Novosadskog sajma nameštaja, Nagrade za životno delo ULUPUDS-a.

Radmila Milosavljević

Sobni nameštaj RAS
1965.

Hotelski namštaj VIS
1968.

Stalna izložba Dizajn centra
1972-1982.

Urbanistkinja i graditeljka

Jovanka Jeftanović

- Rođena u Beogradu 1912, preminula 1994.
- Diplomirala u Beogradu 1937.
- Po diplomiranju do početka rata radi u birou Đorđa Lazarevića, posle rata zapošljava se u Urbanističkom Zavodu
- Bila je glavni projektant velikog broja generalnih planova za gradove u Srbiji (Kragujevac, Kruševac, Loznica, Aranđelovac, Zlatibor)
- 1955. sa Mihajlom Mitrovićem i Radivojem Tomićem osniva „Projektbiro“, čija je bila direktorka
- Posebno se ističe njen opus na Zlatiboru

Jovanka Jeftanović

Stambene kule u
Kragujevcu
1965.

Spomenik na Šumatnom
brdu, Zlatibor
1961.

Hotel Palisad na
Zlatiboru
1971.

Hotel Šumarice u
Kragujevcu
1976.

1971-
1990.

Prva žena arhitekta Crne Gore

Svetlana Kana Radević

- Rođena u Podgorici 1937. godine, preminula 2000. godine
- Diplomirala u Beogradu, magistrirala na Univerzitetu u Pensilvaniji u klasi Luisa Kana
- Radila u Parizu, Moskvi i Japanu
- Dobitnica Borbine nagrade za arhitekturu 1968, čime je postala najmlađi laureat ove nagrade, jedina žena dobitnica i jedini dobitnik iz Crne Gore
- Dobitnica i Trinaestojulske nagrade (1968.) i Nagrade oslobođenja Podgorice (1992.)

Hotel Podgorica
1967.

Hotel Mojkovac
1974.

Spomen-kompleks na
Barutani, Podgorica
1980.

Hotel Zlatibor u Užicu
1981.

Dizajnerka beogradskih trgova

Olga Milićević Nikolić

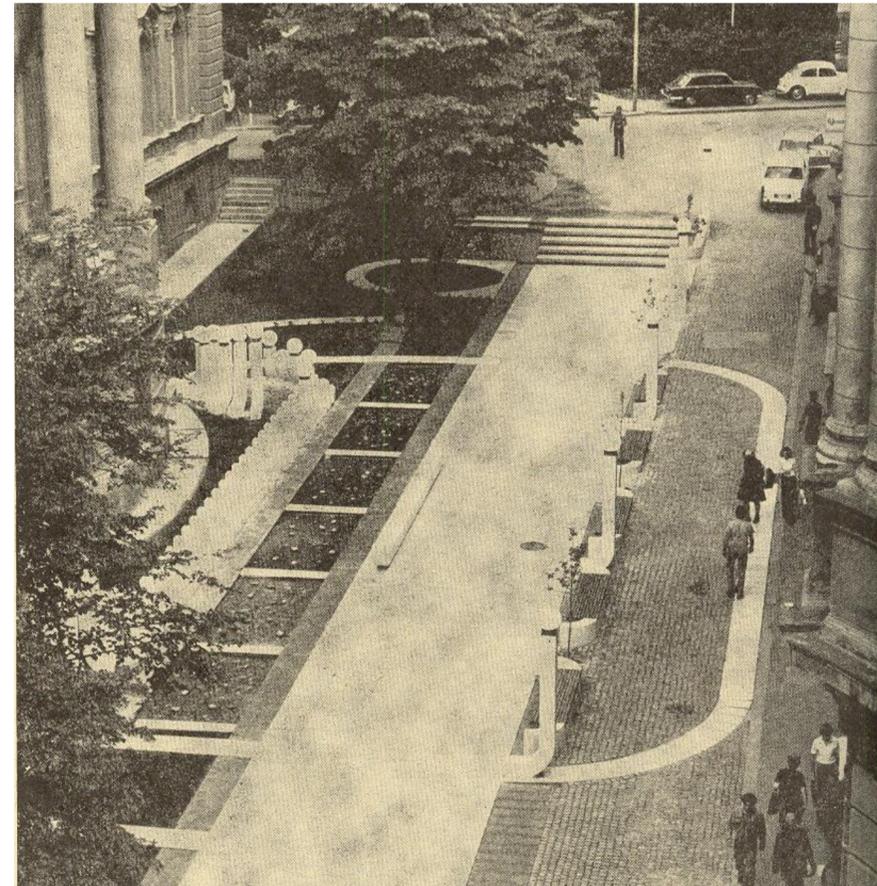
- Rođena 1931. u Beogradu
- Diplomirala je u Beogradu 1955. godine
- Nakon diplomiranja radila je u birou „Oblik“ (1955—1957), a zatim 1957. god. odlazi u Beč i Pariz.
- 1961. osnovala biro za projektovanje i uređenje slobodnih površina "Vrtna arhitektura"
- Od 1963. godine radi kao urednica časopisa Arhitektura i Urbanizam, a kasnije i Urbanizam Beograda
- 1974. godine prelazi u Urbanistički Zavod
- 1979. god. počinje sa radom u Zelenilu Beograda, gde je bila direktor projektnog biroa

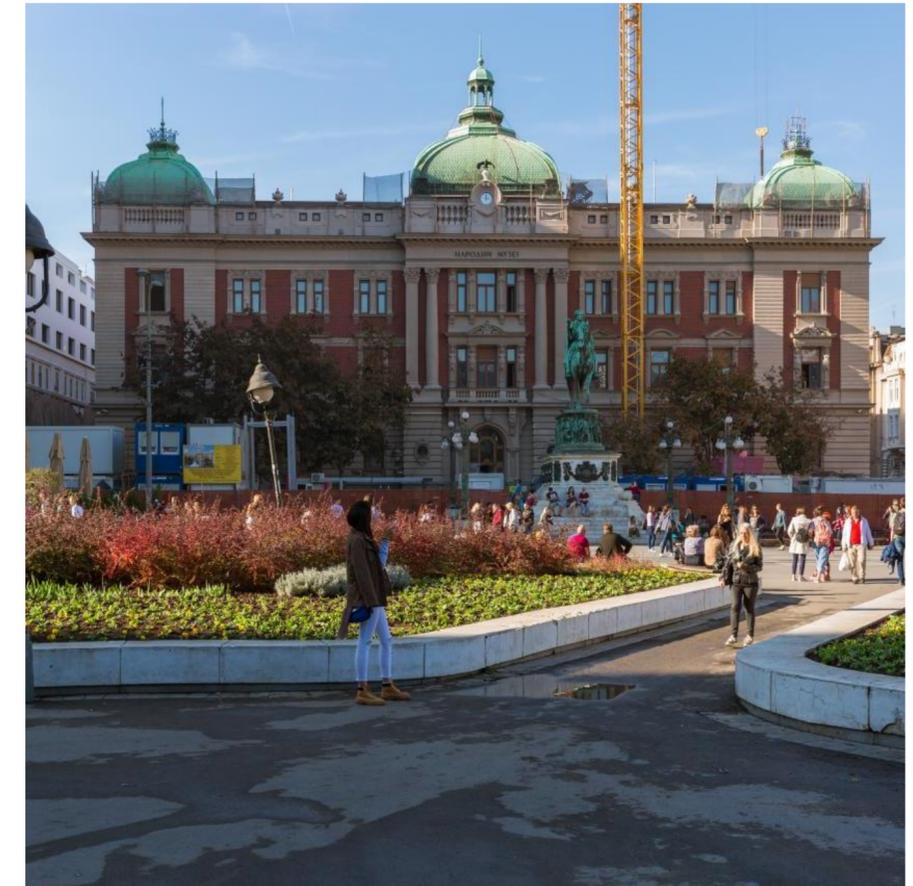
Olga Milićević Nikolić

Uređenje slobodnog prostora
bloka 28 na Novom Beogradu
1970.

Andrićev venac
1976.

Trg Republike
1980.

Projektantkinja dečijih ustanova

Tatjana Vanjifatov Savić

- Rođena 1929. u Novom Sadu, preminula 2009. godine
- Diplomirala u Beogradu 1953.
- Od 1960-69. radi u birou „Arhitekt“, potom u Fondu za Fizičku kulturu, a od 1974-1980. je direktorka u Projektnom zavodu Vojvodine
- Najviše se bavila projektovanje dečijih predškolskih i školskih ustanova, od kojih je oko 30 izgrađeno u Novom Sadu
- Dobitnica Oktobarske nagrade Novog Sada 1965, Borbine nagrade 1975, Tabakovićeve nagrade za životno delo 1997, UNICEF Nagrade

Tatjana Vanjifatov Savić

OŠ „Jovan Popović“, Novi Sad
1975.

SOS Dečije selo, Sremska
Kamenica
1976.

OŠ „Svetozar Marković“,
Novi Sad
1978.

Arhitektonski parovi

Ljiljana i Dragoljub Bakić

- Rođena 1939. u Beogradu
- Diplomirala 1962. u Beogradu
- Radila u birou Vrtna arhitektura od 1963-64, potom u Kuvajtu od 1965-66.
- Od 1970. zaposlena u Energoprojekt, kao i njen suprug.
- Arhitekturu i iskustvo bračnog para Bakić značajno su obeležili i boravci i rad u inostranstvu: u Finskoj, u Kuvajtu, Zimbabveu.
- Dobitnica nagrade za životno delo SAS 1994. i Nagrade Ranko Radović 2013.
- Uvrštena u 100 žena arhitekata Evrope po izboru evropskog projekta MoMoWo

Ljiljana i Dragoljub Bakić

Hala Pionir
1973.

Ledena dvorana
Pionir
1978.

Naselje Nova
Galenika
1976.

Zavod za plućna
oboljenja, Soko Banja
1975.

Arhitektonski parovi

Milenija i Darko Marušić

- Rođena u Valjevu 1941. godine
- Diplomirala u Beogradu.
- Bila je vodeći projektant i stručni savetnik u Institutu za arhitekturu i urbanizam Srbije,
- Članica Akademije arhitekture Srbije, Arhitektonske sekcije ULUPUDS-a
- Dobitnica Oktobarske nagrade 1981, Borbine angrade 1993. i 1998, Velike nagrade SAS za životno delo 1993, Tabakovićeve nagrade za životno delo 2018.

Milenija i Darko Marušić

Naselje Cerak
Vinogradi
1987.

Naselje Cvećara u
Beogradu
1991.

Objekat Metals
banke, Novi Sad
2007.

Vrtić Plava Ptica,
Beograd
2011.

Jelena i Goran Vojvodić

ROAMING GROUP
2012/2019
Goran Vojvodić, Jelena Ivanović Vojvodić

Eurocentar
1991/2003
Milena Bojović, Snežana Litnović, Jelena Ivanović Vojvodić

GEMAX
1995/1999
Goran Vojvodić, Jelena Ivanović Vojvodić

biro.via
vojvodic
ivanovic
arhitekti
beograd, serbia
www.birovia.rs

RE:ACT

Grozdana Šišović, Dejan Milanović

Blok 61, Novi Beograd

2007/2011

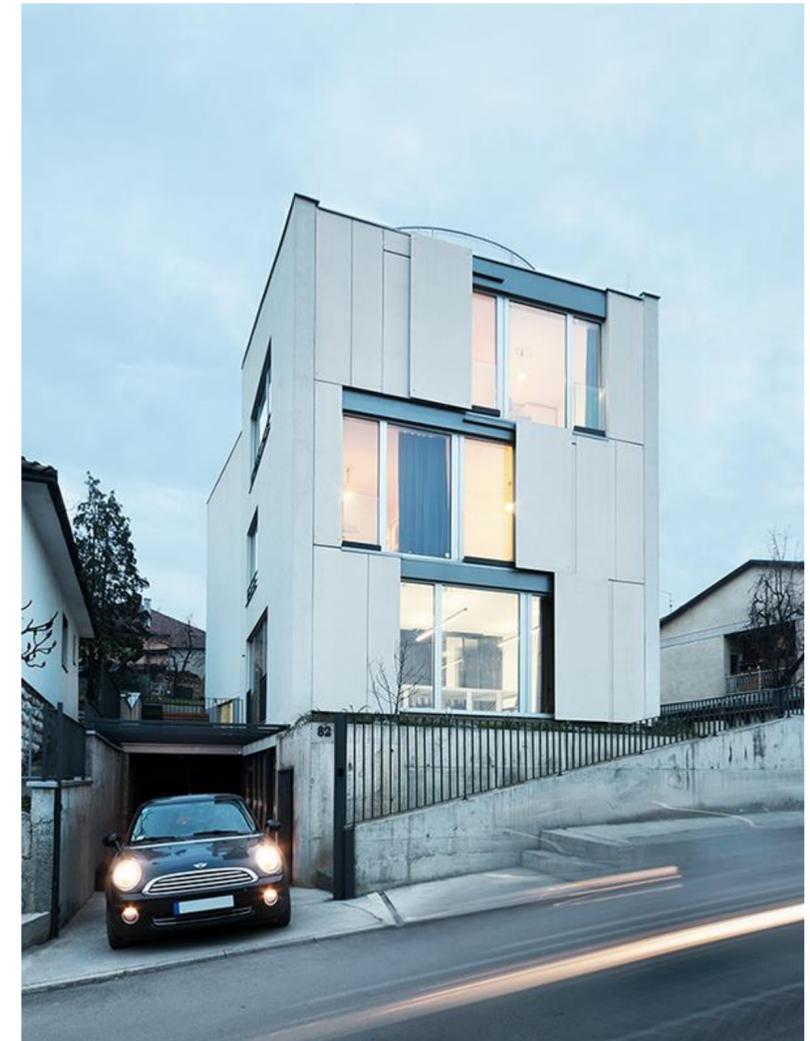

Neckom, Podgorica

2010/2011

Škola - hostel, Valjevo

2011/2015

3A Studio

2011

Niskobudžetne stambene zgrade, Padina

Natalija Ristanović, Zoran Ivković, Milan Španjević

2011

Vanja Miletić & Irena Videnov,
Novopazarska 53, Beograd

RAUM ARCHITECTS

Aleksandra Raonić, Miloš Raonić

Kuća, Bigovo, Crna Gora
2011

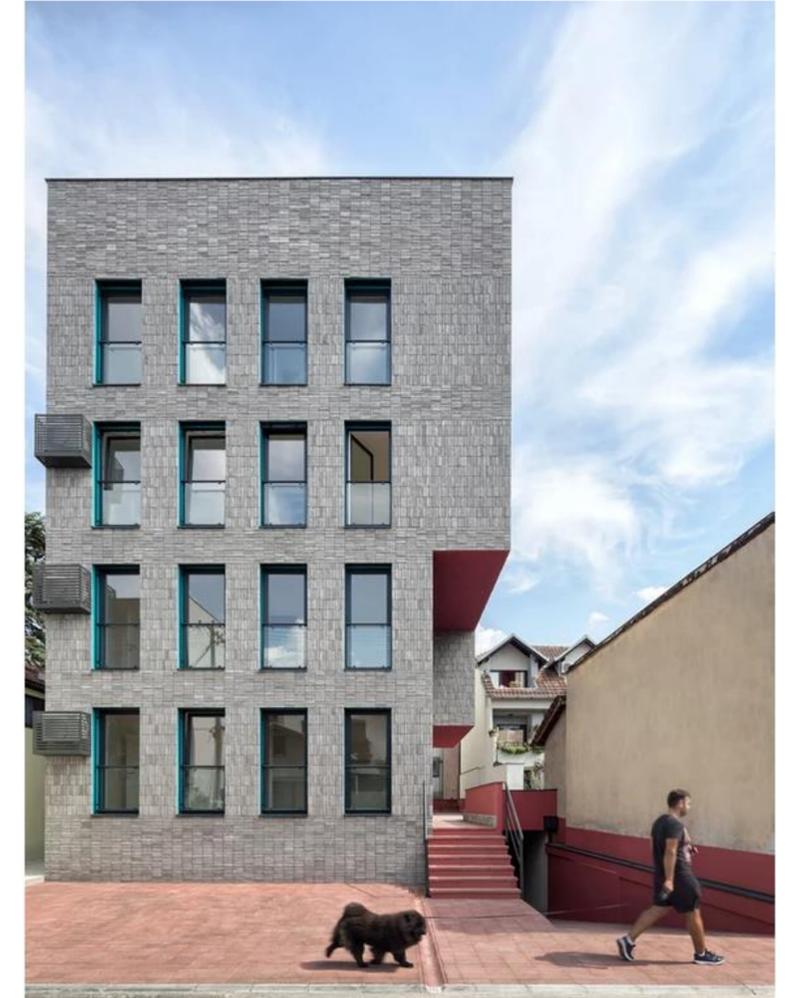
Vrtić, Stubline, Beograd
2015

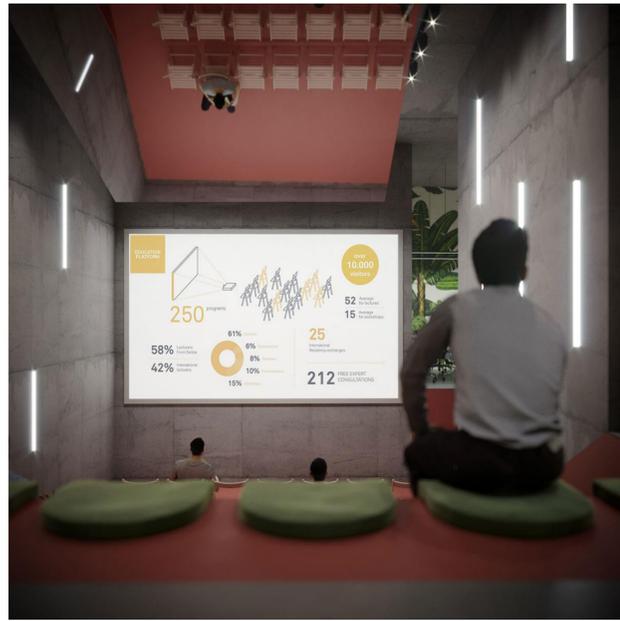
Studio SIMOVIĆ

2016/2018

N1, N8, Kragujevac

Marija i Petar Simović

Studio OBE

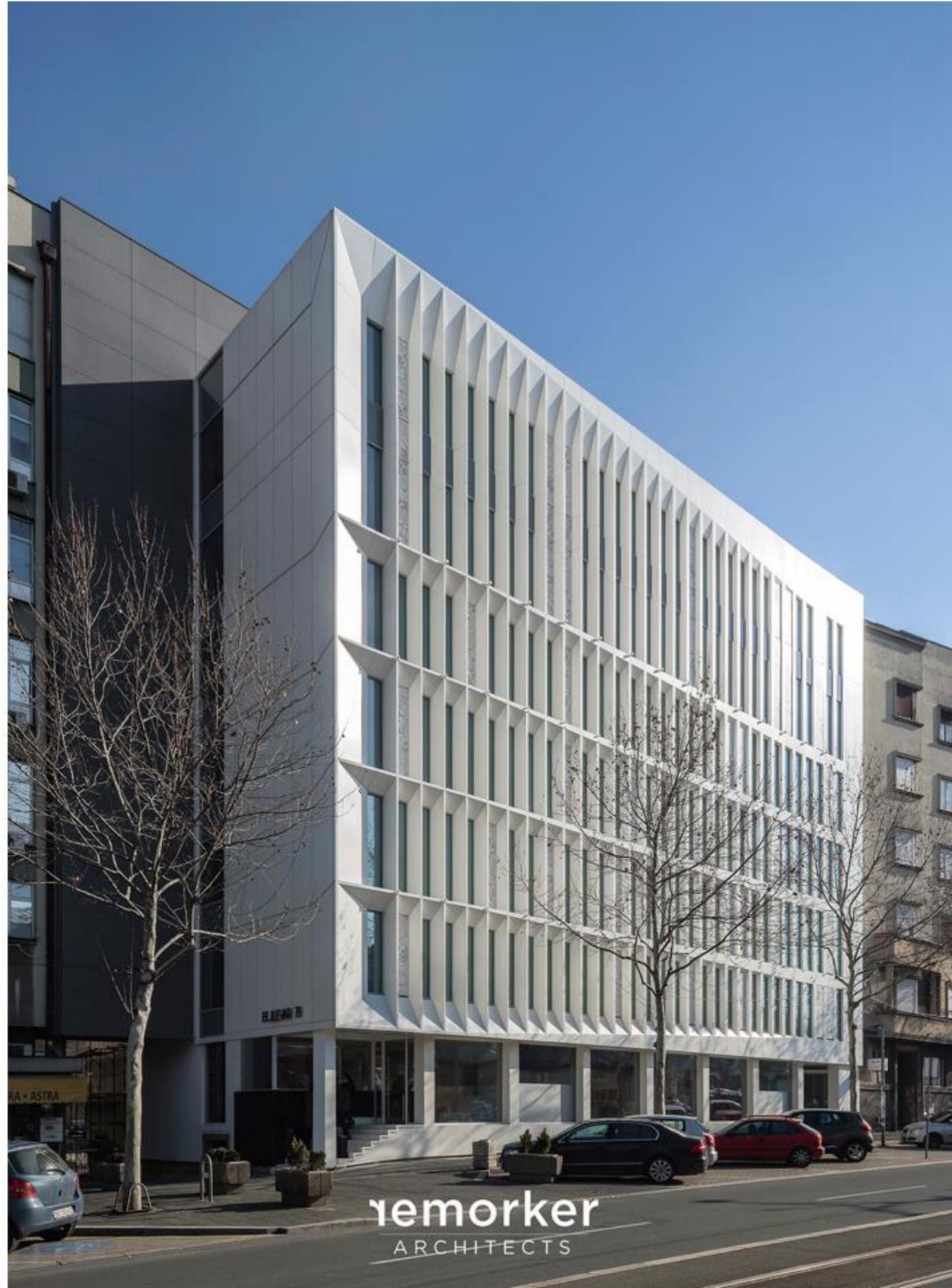
2019

Nova Iskra, Alicante bar

Ksenija Pantović, Jasna Kavran

REMORKER
ARCHITECTS
Dušica Totić i
Marko Korošec

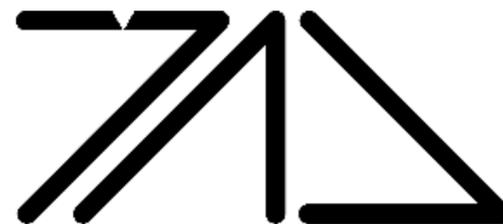
Bulevar 79,
Beograd
2019

KONFERENCIJA „ŽENE U INŽENJERSTVU“

Hvala na pažnji!

Dr JELENA IVANOVIĆ VOJVODIĆ, d.i.a.
MILENA ZINDOVIĆ, d.i.a.

ŽENSKO
ARHITEKTONSKO
DRUŠTVO